

Birinci Kalkınma Plânı Hazırlandı

Başbakanlık Devlet Plânlama Teşkilâtı tarafından hazırlanmış ve hükümet tarafından kabul edilmiş olan Bilinci Beş -Yıllık Kalkınma Plânı T.B.M.M. ne sevk edilmiş bulunmaktadır. Plân T.B.M.M. de görüşülüp kabul edildikten sonra 1963 yılı başından itibaren tatbik mevkiine konacaktır.

Plân, Devlet Plânlama Teşkilâtı tarafından Bakanlar Kurulunca 29 Haziran 1961 tarihinde verilmiş olan hedef ve stratejilere uyularak bir yıllık bir çalışma sonunda hazırlanmıştır. Haziran 1961 tarihinden sonra gelen hükümetlerce de aynen kabul edilmiş olan bu strateji ile tesbit edilen esasları aşağıda veriyoruz.

PLÂN HEDEFLERİ VE STRATEJİSİ GENEL ESASLAR:

1. Türk toplumunun seçtiği yaşayış şekli olan demokrasi düzeni içinde en yüksek kalkınma hızını sağlayacak, devam ettirecek ve sosyal adaleti gerçekleştirecek bir kalkınma plânı yapılacaktır.

KALKINMA PLÂNLARI:

2. 15 yıllık bir perspektif içinde 5 er yıllık dönemleri kavramak üzere kalkınma plânları hazırlanacak ve bu çerçeve içinde plânlar her yıl gözden geçirilecektir.

Nüfus artış hızı ile kalkınma hızı arasındaki uzun vadeli münasebetler üzerinde ayrıca durulacaktır.

3. Türk ekonomisi Devlet ve özel teşebbüs sektörlerinin yanyana bulunduğu karma bir ekonomidir. Plânlama bakımından karma ekonominin sağladığı imkânlardan en çok faydalanma yolu üzerinde durulacak ve bu sistemin kurallarına uyulacaktır.

Devlet sektörünün faaliyeti, karşılaştırılan gelişme hızını gerçekleştirecek ve stratejinin gerektirdiği yönde dengeli bir kalkınma sağlayacak şekilde planlanacaktır.

Toplam tasarrufun artmasına paralel olarak özel teşebbüsün yatırımlarını artırması, bunları hızlı ve dengeli bir kalkınmanın gerektirdiği sahalara yönelmesi teşvik edilecek ve bu teşvikte doğrudan doğruya kontrollardan kaçınılarak vergi ve kredi politikaları, sermaye piyasasının teşekkülü ve geliştirilmesi gibi dolaylı tedbirlere başvurulacaktır.

4. Devletin iktisat politikasında açıklık ve kararlılık esas olacaktır.

Maliye, para, fiyat, dış ticaret ve yatırım politikalarında kararlılık ve açıklık esaslarına uy-

lacak ve gerek Devlet sektöründe, gerek özel sektörde uzağı görme ve güvenle hareket etme imkânı sağlanacaktır.

KALKINMA HIZI :

5. Önümüzdeki plân devresinde nüfusun şimdiki artış hızı gözönünde tutularak % 7 civarında bir kalkınma hızına ulaşmak hedef olarak tesbit edilmiştir. Yapılan ilk hesaplara göre bunun gerçekleştirilmesi % 14 kadarı iç, % 4 kadarı dış kaynaklardan sağlanmak suretiyle gayrisafi millî hasılanın % 18 i civarında bir yatırım yapılmasına bağlıdır.

TASARRUF POLİTİKASI:

6. Millî gelirimizdeki artışların mümkün olan büyük kısmı yatırıma ayrılacaktır.

İstenilen kalkınmanın ancak milletin bazı fedakârlıklara katlanması ile gerçekleşebileceği muhakkaktır. Verimliliği artıracak entansif tarım, sanayileşme, insan gücünün değerlendirilmesi gibi hususların hepsi yatırımla gerçekleştirilebilir. Bu ise büyük miktarda tasarrufa ihtiyaç gösterir.

Tasarrufu artırmak gayesiyle halkımızın büyük çoğunluğunun geçim seviyesi bu günkü yaşama standartlarının altına düşürülmeyecektir. Ancak, önümüzdeki bir kaç yılda millî gelirimizin artışların büyük kısmının yatırımlara ayrılması, ulaşılması istenen gayenin kaçınılmaz bir şarttır. Toplumun gelecekte daha yüksek bir refah seviyesine ulaşabilmesi için bu fedakârlığa katlanmayı kabul etmek gereklidir. Bununla beraber tasarruflar artırılırken aşağıdaki esaslar gözönünde bulundurulacaktır:

a) Zaruî ihtiyaç mallarının istihlâki en az nüfus artışı kadar artmalıdır.

b) Tasarruf artışı, gelir dağılımındaki farkları büyütücü yönde değil, azaltıcı yönde olmalıdır.

Tasarruf ve yatırımların artırılması, esas itibariyle, lüks malların istihlâkindeki artışı önleme yoluyla olacaktır. Bu sebeple gerçekte, toplumdaki beklenen fedakârlık ilk bakışta görüldüğünden daha azdır. Zira, fert başına düşen ortalama istihlâk miktarı çok az artsa bile daha âdil bir gelir dağılımı sağlamak çoğunluğun yaşama standardının yükselmesi ve toplum refahının artması mümkün olacaktır.

7. Gerekli tasarrufu elde etmek için bir yandan özel tasarruf teşvik edilecek, öbür yandan

ise kamu tasarruflarının âzami seviyelerine çıkarılması yollarına başvurulacaktır.

Halkın gönüllü olarak yapacağı tasarrufun artması şarttır. İyi bir organizasyon toplam tasarrufması şarttır. İyi bir organizasyon toplam tasarrufları artırabileceği gibi bu fonların en iyi şekilde yatırılmasını da kolaylaştırır. Bu konuda alınması gerekli tedbirler üzerinde durulacaktır. Ayrıca özel tasarrufların artmasını sağlayabilecek ve israfı önleyecek tedbirler alınacaktır.

Bazan çok cazip görünümlü bir cebri tasarruf vasıtası olan enflasyondan sakınmak gerekir. Enflasyon yoluyla cebri tasarruf sosyal adalet ilkelere aykırı sonuçlar doğurduğu gibi ekonomide kaynakların israfına ve istikrarsızlığa da sebep olmaktadır. Burada enflasyondan kasıt para basmak suretiyle harcamalar yapmak yüzünden umumî fiyat seviyesinde vukua gelen devamlı ve hızlı artışlar veya kalkınma gayesine bağlı olmayan tekiye muvazenesi açıkları yaratılması halidir.

Kamu tasarrufunu artırmak için başvurulacak en önemli vasıta vergileme olmalıdır. Sosyal adalet, verginin müterakki bir mahiyet taşımasını gerektirir. Gelir vergisi, teşkilât yetersizliği ve sosyal organizasyonun bünyesi bakımından bir çok az gelişmiş memlekette olduğu gibi bizde de müterakkiği istenilen derecede sağlamaktan uzaktır. Bu sebepten, gelir vergisinin boşluklarını giderilemek için diğer vergileri ıslah etmek ve bu suretle müterakkiği sağlamak gereklidir.

Müterakki vergi yanında İktisadî Devlet Teşebbüsleri de önemli bir tasarruf kaynağı olmak durumundadır. Türlü hissî tutumlarla İktisadî Devlet Teşebbüslerinin yatırılabilir kaynak yaratma imkânlarının feda edilmesine, hele temelsiz, intizamsız ve perakende sosyal adalet kayguları ile bir çok işletmelerin, yatırılabilir kaynakları tüketici müesseseler olarak devam etmelerine kesin olarak son verilecektir.

Her türlü sosyal sigortalarda memleketin önemli tasarruf kaynakları olarak mütalâa edilerek bu sosyal sigorta fonlarının rasyonel bir şekilde kullanılması sağlanacaktır.

YATIRIM POLİTİKASI:

8. Uzun süreli bir perspektif içinde ve ekonominin bütünü gözönünde tutularak Devlet yatırımları düzenlenecek; aynı esaslara göre özel sektör yatırımlarına da yön verilecektir.

Ekonominin kıt sermaye kaynaklarının en iyi şekilde kullanılabilmesi için yatırımların genel ve uzak görüşlü ölçülere göre yapılması lâzımdır. Bu uzun süreli genel görüşü plân çalışmaları ortaya koyacaktır. Yatırım kıstasları, büyük yatırımlar için proje değerlendirme safhasında, küçük yatırımlar için ise ilgili iktisat politikası esasları düzenlenirken gözönünde tutulacaktır.

Türkiye'de kalkınma, dar imkânların uzun bir devre içinde en çok verimli sahalara yatırılması ile gerçekleşecektir. Türkiye gibi millî gelirinin yarıya yakın kısmı tarımdan gelen ve nüfusunun dörtte üçü köylerde yaşayan bir memlekette tarım ile sanayi arasında yatırımlar bakımından tercihin, ya hep ya hiç olarak değil, marjinal ayarlamalar şeklinde düşünülmesi icap eder.

Yatırımların uzun bir perspektif içinde/yapılması, ileri teknolojiye geniş ölçüde faydalanmayı, yatırım kararlarında teknolojik imkân ve ilerlemeleri daima gözönünde tutmayı ve teşvik etmeyi gerektirir.

Devlet eliyle yapılacak yatırımlarda esas prensip, uzun süreli gelişme için gerekli yatırımları, stratejik yatırımları ve özel teşebbüsün gerçekleştiremediği yatırımları yapmak olacaktır.

Memleketimizde kalkınma hızı esas itibarıyla sermaye birikmesi ile kayıtlı bulunacaktır. Bu da reel bakımdan, memleket dâhilinde istihsal edebileceğimiz veya ithal edebileceğimiz sermaye malları miktarı ile sınırlıdır. Bu sebeple sermaye malları ile ihraç malları endüstrileri yatırımlarına öncelik verilecektir.

9. Yatırımların yapılmasında ve coğrafi dağılışında bölgeler arası dengeli bir kalkınmanın esasları gözönünde bulundurulacaktır.

Türkiye'de bölgeler arasında iktisadî faaliyet hacmi ve gelir seviyesi bakımından büyük farklar vardır. Dengeli bir kalkınmanın unsurlarından biri de bölgeler arasındaki büyük eşitsizlikleri ortadan kaldırmaktır. Bu itibarla yatırımların bölgelere dağılışında böyle bir dengeye götüreceği şekilde hareket etmek gereklidir.

Bölgeler arası denge hedefine ulaşmanın bir çok karışık meselelerin çözümlenmesini gerektireceği muhakkaktır. Bunun için konunun ele alınışında üç safhalı bir hareket programı uygulamak yerinde olacaktır.

a) Birinci safhada daha çok, yatırımların kuruluş yeri ile ilgili kararlar üzerinde durulacaktır. Bu hususta:

(1) Yatırım projelerinin hazırlanmasında birden fazla kuruluş yeri üzerinde inceleme yapılması telkin edilecek,

(2) Diğer yatırım kıstaslarına göre eşit durumda bulunan projelerden, geri kalmış bölgeleri kuruluş yeri olarak gösterenler tercih edilecektir.

b) İkinci safhada özel teşebbüs yatırımlarının Delil bölgelere tevcihi için teşvik tedbirleri alınacak, kamu yatırımlarının programları arasında bu bölgelere öncelik tanınacaktır.

c) Son safhada etraflı bölge kalkınma plânları hazırlanacaktır. Bölgeler arası tercihte hem

iktisadi (bölgelerin gelişme potansiyeli) hem de sosyal (geri kalmış bölgelerin kaldırılması) unsurları üzerinde durulacaktır.

VASIFLI İNSAN YETİŞTİRME :

10. Kalkınma hızını artırma ve plânın başarısını sağlama bakımından sıhhatli ve bilgili işgücünün sistemli bir şekilde yeteri kadar yetiştirilmesi özel bir önem arz etmektedir. Gerek plânlara ele alınacak yatırımların en verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekse kapasite ve imkânlardan en çok faydalanabilmesi için araştırmacı ve teknik bilginin artırılması maksadıyla her seviyedeki eğitime ve öğretime öncelik verilecektir.

KAMU HARCAMALARI :

11. İstihlâke yönelen kamu harcamalarının toplamında ancak nüfus artışı yüzdesi civarında bir artırma yapılabilecektir.

İstenilen kalkınma hızını sağlamak için millî gelirdeki artışın önemli bir kısmının yatırımlara yönlendirilmesi gerektiğinden, daha çok istihlâk mahiyeti arzeden kamu harcamalarının belli sınırlar içinde tutulmasında zaruret vardır. Bu çeşit hizmetlere yöneltilen harcamaların fert başına düşen miktarını sabit tutmayı bu hususta mâkul bir ölçü saymak gerekir.

12. Kamu hizmetlerinin teşkilâtlandırılması ve yapılmasına halkın da katılmasını sağlamak üzere gerekli tedbirler alınacak ve bu hususta gayret gösteren topluluklara, diğer kıstaslar da gözönünde tutulmak suretiyle, öncelik tanınacaktır.

'Kamu hizmetlerinin dağıtılmasında şimdiye kadar takibedilen usul' Devletin tek tarafı olarak hareketi şeklinde olmuştur. Halkın, hizmetin teşkilâtlandırılmasına ve yapılmasına katılmasını sağlamak hem yapılan işlerin daha başarılı olmasını kolaylaştırır, hem de Devletin yükünü hafifletir. Kamu hizmetinin kamu otoriteleri ile halkın birlikte çalışmasını gerektiren bir iş olduğu fikrini yerleştirmenin ve toplulukları çeşitli meselelerini halletmek üzere bir arada hareket ve teşkilâtlanmaya teşvik etmenin büyük sosyal faydaları vardır. Bu suretle başka türlü ortaya çıkmayacak olan bir enerjiyi harekete geçirmek, kullanılmıyan iş gücünü değerlendirmek ve kalkınmayı kolaylaştıracak sosyal şartları hazırlamak da mümkün olacaktır.

ORGANİZASYON :

13. İmkânların tam kullanılabilmesi ve iyi şekilde değerlendirilebilmesi için tarımda, ticaretle, sanayide ve Devlet hizmetlerinde organizasyonu ıslah edici ve modernleştirici tedbirler alınacaktır.

Tarım alanında reorganizasyon hayati önem taşımaktadır. Zirai reform yolu ile, işletmelerin

en uygun büyüklüğe kavuşturulması, makineleşmeden en büyük ölçüde fayda sağlanması ve işletmelerin rasyonel istihsal metodlarını uygulamaları gereklidir. Bu yapılmadıkça yeni yatırımların yeteri kadar verimli olması beklenemez.

Ticaret ve sanayide organizasyon ıslahatı şarttır. Bilhassa; kaynaklardan en iyi şekilde faydalanmayı sağlamak üzere, gerekli alanlarda dağılık ufak sermaye ve işletmelerin bir araya getirilmesi ve böylece büyük istihsalin verimliliğinden faydalanılması lâzımdır.

Özel sektörde hâsıl olan tasarrufun artması ve bunun en verimli sahalara gitmesi, iyi işleyen bir sermaye piyasasının varlığına bağlıdır. Halbuki memleketimizde bu bakımdan tam bir boşluk vardır. Kamu fonlarının dışında sermaye, sahibine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu yüzden de ufak sermayelerin birleşmesi mümkün olamamaktadır. Banka sistemini sosyal sigortalar ve esham - tahvilât borsaları gibi kurumları ellerindeki fonların kullanılması bakımından bir sermaye piyasası meydana getirecek şekilde yeniden teşkilâtlandırmak şarttır.

Devlet hizmetlerinde de iyi organizasyon eksikliğinden doğan israf büyük olmaktadır. Bazı sahalarda yeniden düzenleme tedbirleri ile topluma maliyetini artırmadan Devlet hizmetlerinden daha fazla verim sağlanması mümkündür.

KALKINMA PLÂNI

Plân üç ana kısımdan meydana gelmektedir.

1. Millî ekonominin genel kalkınması :

Bu kısım millî ekonomide meydana gelecek kalkınmayı, şartlarını ve esaslarını ortaya kıymaktadır. % 7 lik kalkınma ile bugün 52,7 milyar TL. olan gayri safi millî hasıla 1967 de 73,9 milyar TL. 1977 de ise 145,3 milyar TL. ye, fert başına millî gelir ise 1790 TL. den, 1967 de 2190 TL. ye ve 1977 de de 3200 TL. ye yükselecektir.

Yılda % 7 lik kalkınma hızını sağlayabilmek için millî gelirin % 18 inin yatırımlara harcanması lâzımdır.

Bu yatırımların nasıl yapılacağı tablo : 1 de gösterilmiştir

2. Sektörlerde meydana gelecek kalkınma :

Ekonomimiz 40 çeşitli faaliyet koluna bölünerek ayrı ayrı, etüt edilmiş ve genel ekonomideki gelişmenin her sektördeki tesiri ve sektörün ne şekilde gelişmesi icap ettiği ayrı ayrı tayin edilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde sektördeki mallara talebi karşılamak üzere yapılacak faaliyetlerin yaratacağı katma değer ve yatırımların hacmi ve yıllara göre dağılışı elde edilmiştir...

Tablo 1 : Harcama hedefleri 1963 -1967

(1961 fiyatlarıyla - Milyar T. L.)

Yıllar	G.S.M.H. (1)	Özel tüketim (2)	Özel yatırım (3)	Cari kamu harcamaları (4)	Kamu yatırımı (5)	Cari ödeme açığı (6)	Toplam yatırım (7)
1962	52.7 =	38.6 +	3.5 +	7.6 +	5.1—	2.1	8.6
1963	56.4	40.5,	3.8	8.6	5.8	2.3	9.6
1964	60.3	43.0	4.2	9.0	6.6	2.5	10.8
1965	64.5	45.4	4.7	9.5	7.1	2.2	11.8
1966	69.0	47.6	5.3	10.5	7.8	2.2	13.1
1967	73.9	50.2	5.9	11.5	8.4	2.1	14.3
G.S.M.H. nin yüzdesi olarak							
1962	100.0	73.2	6.0	14.4	7.9	4.0	16.3
1963	100.0	71.8	6.7	15.2	10.3	4.1	17.0
1964	100.0	71.3	7.0	14.9	10.9	4.1	17.9
1965	100.0	70.4	7.3	14.7	11.0	3.4	18.3
1966	100.0	69.0	7.7	15.2	11.3	3.2	19.0
1967	100.0	67.9	8.0	15.5	11.4	2.8	19.4
Yıllık ortalama artışlar - Yüzde olarak (1963-1967)							
	7.0	5.4	11.0	8.7	10.6		10.7

Tablo 2: Bazı Hizmetlerin Yarattığı Katma Değer

Sektörün Adı	1962	1963	1461
I. TARIM	23.100,0	24.030,0	28.450,0
II. MADENCİLİK			
1. Madencilik	933,8	1.019,4	1.333,1
2. Petrol ve ürünleri	<u>777,8</u>	<u>874,9</u>	<u>1.336,1</u>
TOPLAM	1.711,6	1.894,3	2.669,2
III. İMALÂT SANATİİ			
1. Gıda			
a. Et	76,1	99,5	130,8
* b. Süt	245,9	284,5	" 431,2
c. Konserve	20,0	24,6	20,4
d. Un	83,3	100,0	125,0
e. Bitkisel yağ	255,0	272,2	349,5
f. Şeker	452,4	452,4	554,2
g- Çay	199,1	214,2	352,8
h. Yem	4,0	4,6	22,1
TOPLAM	<u>1.335,8</u>	<u>1.452,0</u>	<u>1.986,0</u>
2. İçki	248,3	274,1	383,5
3. Tütün	717,4	730,1	848,3
4. Dokuma - giyim	2.110,6	2.260,0	2.950,0
5. Ağaç ve mamulleri	15,0	27,4	42,1

	1962	1963	1967
6. Kâğıt	76,1	92,4	• 125,4
7. Lâstik	85,6	189,0	370,9
8. Plâstik	121,0	143,0	445,5
9. Kimya	365,0	428,0	864,0
10. Metalden başka madeni mamuller			
a. Pişmiş kilden yapı malzemesi	27,1	28,3	42,3
b. Cam ve mamulleri	48,2	52,4	73,1
c. Çanak, çini, porselen	33,5	44,4	82,2
d. Çimento	161,0	183,0	270,0
e. Çimentodan gereçler	—	—	22,4
TOPLAM	269,8	308,1	490,0
11. Demir -Çelik Metalürji			
a. Demir	421,2	452,7	827,2
b. Bakır	185,3	188,7	323,7
c. Diğer madenler	10,2	13,0	23,4
TOPLAM	617,7	653,4	1.174,3
12. Madeni Eşya	476,0	517,0	695,0
13. Makina İmalâtı			
a. Makina	123,0	190,0	821,0
b. Ziraat Makina ve aletleri	30,7	122,9	164,9
TOPLAM	153,7	312,9	985,9
14. Elektrik makine ve cihazları	61,4	86,1	260,4
15. Taşıt, tamir ve imali			
a. Gemi	10,0	19,2	55,7
b. Karayolu taşıtları	41,3	83,1	537,9
c. Demiryolu taşıtları	45,5	90,5	150,0
d. Uçak tamiri	—	—	24,5
TOPLAM	96,8	192,8	768,1
İmalât Sanayii toplamı	6.748,1	7.671,3	12.398,4
IV. İNŞAAT	2.694,0	3.011,0	4.412,0
V. ENERJİ			
1. Elektrik	394,0	452,0	740,0
2. Kok ve Havagazı	32,6	38,5	63,5
TOPLAM	426,6	490,5	803,5
VI. ULAŞTIRMA			
1. Demiryolu Taşınması	348,9	437,7	615,9
2. Karayolu »	977,9	1.060,6	1.466,2
3. Denizyolu »	282,9	957,3	504,2
4. Havayolu >	40,3	45,1	71,1
≡ Limanlar - İskeleler	47,3	48,4	54,3
6. Hava Alanları	—	—	—
7. Haberleşme	350,0	369,0	359,0
TOPLAM	2.047,3	2.318,1	3.370,7
VII. TURİZM	76,2	99,4	325,0
VIII. MESKEN	• 2.198,1	2.369,8	3.199,2

Tablo 3 : Sektörlerde Yatırımlar.

SEKTÖR	1963	1964	1965	1966	1967	Toplam
I. TARIM						
1. Sulama	360,7	798,6	1155,9	1494,3	1623,6	5433,1
2. Arazi iyileştirilmesi	78,0	99,8	132,7	160,9	212,9	684,3
3. Traktör alet ve donatımı	315,8	320,1	134,1	355,8	364,7	1690,5
4. Hayvancılık tesis ve araçları da- mızlık hayvan	100,4	104,0	104,8	79,7	89,2	478,1
5. Depolama	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	100,0
6. Taşkın kontrolü	30,0	40,0	50,0	60,0	70,0	250,0
7. Ormancılık	163,3	175,2	102,6	217,3	228,5	986,9
8. Balıkçılık	37,0	43,0	58,0	73,0	84,3	295,3
9. Diğerleri	179,6	226,8	275,6	315,5	361,7	1358,2
TOPLAM	1274,8	1822,5	2335,2	2780,1	3064,9	11277,5
Çiftçinin emek iştiraki	61,6	110,3	152,6	189,6	213,9	728,0
Tarım yatırımı	1213,2	1712,2	2182,0	2590,0	2851,0	10548,4
M. MADENCİLİK						
1. Madencilik	215,5	307,6	361,5	411,0	217,0	1512,6
2. Petrol ve ürünleri	242,3	427,6	433,1	398,9	218,5	1720,4
TOPLAM	457,8	735,2	794,6	809,9	435,5	3233,0
III. İMALÂT SANAYİİ						
1. Gıda						
a. Et	4,6	20,0	25,0	15,0	33,1	97,7
b. Süt	9,3	16,7	12,6	15,7	12,2	66,5
c. Konserve	16,1	5,6	5,0	4,1	4,1	35,2
d. Un	14,9	9,8	3,5	4,0	4,0	36,2
e. Bitkisel yağ	24,4	24,9	31,4	11,5	20,4	109,6
f. Şeker	41,0	59,0	48,0	27,2	38,3	213,5
g. Çay	42,8	49,4	25,9	10,7	4,8	133,6
h. Yem	0,3	3,3	6,4	3,5	0,4	13,9
TOPLAM	150,4	188,7	157,8	91,7	117,6	706,2
2. İçki	32,3	38,3	25,2	20,0	6,5	122,3
3. Tütün	60,2	92,4	34,4	9,4	9,4	205,8
4. Dokuma - giyim	80,0	160,0	190,0	220,0	260,0	910,0
5. Ağaç ve mamulleri	13,7	36,1	13,7	2,8	33,2	99,5
6. Kâğıt	10,0	100,0	140,0	165,0	138,0	553,0
7. Lâstik	46,0	83,0	91,0	22,0	12,0	254,0
8. Plâstik	3,0	9,0	46,0	31,0	6,0	94,0
9. Kimya	102,0	568,0	859,0	831,0	375,0	2735,0
10. Metalden başka madenî mamulleri						
a. Pişmiş kilden yapı malzemesi	12,6	14,5	1,0	1,4	1,4	30,9
b. Cam ve mamulleri	—	—	—	—	—	—
c. Çanak, çini, porselen	45,4	44,6	2,0	2,0	2,0	96,0
d. Çimento	60,0	14,0	42,0	—	14,0	130,0
e. Çimento dan gereçler	—	23,7	23,7	—	—	47,4
TOPLAM	118,0	96,8	68,7	3,4	17,4	304,3
11. Demir - Çelik Mealurji						
a. Demir	1109,8	475,0	241,5	29,0	15,0	1870,3
b. Bakır	47,3	47,0	—	—	—	94,3
c. Diğer madenler	—	40,0	58,2	70,0	—	168,2
TOPLAM	1157,1	562,0	199,7	99,0	15,0	2132,8
12. Madenî eşya	20,0	30,0	55,0	65,0	67,5	237,5
13. Makina imalâtı						

	1963	1964	1965	1966	1967	Toplam
a. Makina	176,6	165,6	160,6	100,6	435,1	1038,5
b. Ziraat Makina ve âletleri	15,0	14,9	—	—	—	29,9
TOPLAM	191,6	180,5	160,0	100,6	435,1	1067,8
14. Elektrik makine ve cihazları	96,0	64,0	16,0	22,0	46,0	244,0
15. Taşıt, tamir ve imali:						
a. Gemi Karayolu	13,8	20,6	—	—	—	34,4
b. Karayolu taşıtları	20,0	55,0	62,0	40,0	20,0	197,0
b. Demiryolu taşıtları	27,2	47,4	30,8	3,5	2,0	110,9
d. Uçak tamiri	25,0	28,1	27,0	—	—	30,0
TOPLAM	86,0	151,1	119,8	43,5	22,0	422,4
İmalât Sanayii Toplamı	2166,3	2359,9	2276,9	1726,4	1559,7	10089,2
IV. İNŞAAT	6063,0	6947,0	7669,0	8323,0	8983,0	37975,0
V. ENERJİ						
1. Elektrik	676,4	820,0	1013,1	1190,0	1256,2	4955,7
2. Kok ve Havagazı	30,0	30,0	44,8	43,5	30,0	178,3
TOPLAM	706,4	850,0	1057,9	1233,5	1286,2	5134,0
VI. ULAŞTIRMA						
1. Demiryolu Taşınması	237,1	268,0	353,4	481,3	726,8	2066,6
2. Karayolu Taşınması	597,5	740,0	790,1	1037,9	1126,0	4291,5
3. Denizyolu Taşınması	30,6	42,0	70,8	70,0	90,0	303,4
4. Havayolu Taşınması	—	—	—	—	—	—
5. Limanlar - İskeleler	150,6	60,3	38,3	16,8	28,3	294,3
6. Hava alanları	27,7	22,3	22,3	22,2	22,2	116,7
7. Haberleşme	237,5	211,8	202,2	190,0	165,4	1006,9
8. Radyo	17,0	11,5	5,2	33,7	12,6	80,0
TOPLAM	1298,0	1355,9	1482,3	1851,9	2171,3	8159,4
VII. SOSYAL HİZMETLER	581,0	426,1	637,0	1030,0	1291,8	3965,9
VIII. SAĞLIK	200,5	230,1	278,2	310,2	317,9	1346,9
IX. TURİZM	145,5	148,8	164,7	175,6	193,0	827,0
X. MESKEN	2085,0	2229,0	2390,0	15940,0	2818,0	12116,0
XI. EĞİTİM	660,0	783,0	795,0	836,0	1153,0	4227,0
GENEL TOPLAM	9513,7	10829,6	12058,6	13166,6	14077,1	59645,6

(*) İnaaat yatırımları diğer yatırımlar içerisinde mevcut olduğundan toplama katılmamıştır

Bu tablolardan görüleceği gibi tarıma büyük önem verilmekte, verimi arttırarak, üretimi arttırıp yurdumuzu kendine yeter duruma getirmek için gerekli tarım enfastrüktür yatırımları yapılmaktadır.

Memleketin ihtiyacı bulunan ve yurt içinde imal edilmesi ekonomik olacak olan malların yurt içinde imâl edilebilmesi için imalât sanayiinin geliştirilmesi plânlanmıştır. Böylece pek çok ihtiyacımızın yurt içinden temin edileceği ve büyük bir ithalât ikamesi meydana geleceği düşünülmektedir.

Mesken inşaatına yapılan yatırım eski mertebesinde devam edecektir. Sade aynı yatırımla da-

ha çok ünite elde edebilmek için tedbirler alınacak, sosyal mesken normlarının aşılmasına çalışılacaktır.

Ulaştırma sektöründe alınacak tedbirlerle taşıma işlerinin millî ekonomiye ve klasik şartlara uygun şekilde yürütülmesine çalışılacaktır. Yani uzun mesafe ve ağır yük taşınmaları demir ve deniz yoluyla yapılacak, karayolu taşınması bu iki sistemi besleyici şekilde çalışacaktır. Yapılacak yatırımlar daha çok ulaştırma sisteminin standartlarını iyileştirici yönde olacaktır.

Eğitim ve sağlık işlerinde büyük bir gelişme sağlamak istenmektedir. 15 yıllık faaliyet sonunda büyük ilkokul çağındaki çocukları okutmaya

müsaade edecek kadar okul yapmak plânlanmıştır. Tabii kademe kademe, ihtiyaca göre diğer okullarda geliştirilecek, bilhassa teknik ve mesleki öğretime önem verilecektir.

Pahalı hastaneler yerine sağlık hizmetlerini halkın ayağına kadar götürücü ve daha çok koruyucu bir sağlık sistemi, sağlık ocakları geliştirilecektir.

3. Plânın uygulanması:

Plânın uygulanması ve kamu sektörünün daha verimli şekilde getirilmesi için alınması gerekli tedbirleri göstermektedir.

Plânın meslek camiamızca ilgili Jusımları burada ayrıca veriyoruz. Devlet Plânlama Teşkilâtı, ana plân dokümanında her sektör için vaz ettiği esaslara varmak üzere yaptığı çalışmalarını sektör programları şeklinde yayınlayacaktır. Meslek camiamızla ilgili sektörlere ait programları yayınladığında elde edip üyelerimize dağıtacağımızı ümit ediyoruz.

SAYIN ÜYELERİMİZİN DİKKÂTİNE

Mensubu bulunduğumuz T.M.M.O.B. meslekdaşlarımızın ve aileleri efradının her türlü tabii ve sosyal olaylar karşısında duçar olabilecekleri çeşitli maddi sıkıntıları en kolay şekilde gidermek; Sosyal güvenliğimizi teminat altına almak ve dolayısıyla üyelerimizi türlü istikbal endişelerinden kurtarmak amacı ile bir mesleki Sosyal Grup Sigortası temin etmiş ve üyelerimizin istifadesine sunmuştur.

Bu sigorta statüsü, Mühendislik - Mimarlık gazetesinin 114 üncü sayısında özet olarak; daha sonra vaki umumi arzu üzerine 116 inci sayıya ek tam metin olarak yayınlanmış; daha sonra da Teknik Haber Gazetesinin muhtelif sayılarında üyelerimize duyurulmaya çalışılmıştır.

Sosyal Sigortamızın, statüyü tetkik eden bütün meslekdaşlarımız tarafından büyük bir ilgi ve memnurlukla karşılandığı, devamlı surette gelen mektup ve giriş taleplerinden anlaşılmakta ve müracaatlar devam etmektedir. Bununla beraber bazı üyelerimizin, kendi lehlerine tesis olunan böyle bir mesleki kurumdan veya kendilerine sağladığı menfaatlerden henüz haberdar olmadıkları; ve hattâ bazılarının ferdi sigortalara girmek suretile ikibuçuk misli gibi fahiş primler ödemek zorunda kaldıkları da zaman zaman istihbar olunmaktadır.

Bu bakımdan hepimiz için çok önemli olan bu konuyu ayrıca Oda olarak da ele almayı ve yeneden üyelerimize duyurmayı lüzumlu ve faydalı görmekteyiz.

Bu kurumla, meslekdaşlarımızın vefat, kaza, tam veya kısmi maluliyet, ihtiyarlık, emeklilik ve kredi ihtiyacı gibi halleri teminat altına alınmaktadır. Primler yaşla değişmemekte; doktor muayenesine lüzum gösterilmemekte Mühendis veya Mimar olmak ve ihtisas odalarından birisine kayıtlı bulunmaktan başka hiçbir giriş şartını ihtiva etmemektedir. Üyelerimize, gerek vefat, maluliyet, çalışma gücünün ziyat gibi hallerde, gerek

se ihtiyarlık ve emeklilik hâjlerinde ödenecek tazminat miktarları üyenin o tarihe kadar yatırmış bulunduğu primlerden her halükarda ve mutlaka daha fazla olmakta; ikinci seneden sonra iştirat tutarını alarak sigortadan çıkma veya aidat yatırmaksızın sigortalı kalma imkânlarını tanımakta, ve sigortalı üyelerimize ihtiyaçları halinde istikraz suretiyle ödünç para vermektedir.

Bütün bu lehteki özelliklerine mukabil üyelerimiz için hiçbir mahzurlu tarafı bulunmayan «Türk Mühendis ve Mimarlar Sosyal Sigortası», aynı zamanda, kendisine paraele olarak hazırlanıp 205 sayılı kanunla yürürlüğe konan ve fakat girişi mecburi olan «Ordu Yardımlaşma Kurumu» da dahil olmak üzere Türkiye'de mevcut bil'umum mesleki grup sigortalı yardımlaşma sandıkları, ve bilhassa ferdi sigortalara nazaran en üstün vasıflı ve üyeleri lehine en fazla imkân ve avantajları muhtevi olan bir sigortadır. Ezcümle ferdi sigortalara nazaran vasatı % 60 nisbetinde ucuzdur. Şöyleki: Türkiye'nin en cazip ferdi sigortasında 237 lira 52 kuruş aidatla temin olunan maddi menfaatler «Türk Mühendis ve Mimarlar Sosyal Grup Sigortası» nda sadece 100 lira ile sağlanabilmektedir.

Yukarıda belirttiğimiz sosyal güvenlik teminatlarından başka, ayrıca üyelerimizin en kolay şekilde tasarruf etmelerini ve bu tasarrufu en kârlı şekilde kıymetlendirip çoğaltmalarını da sağlayan bu mesleki kuruma, gerek Devlet hizmetinde olan, gerekse serbest çalışan bütün meslekdaşlarımızın girmelerini, şahsi ve ailevi istikbal emniyetleri bakımından önemle tavsiye ederiz.

Statünün tam metnini muhtevi broşürler ile giriş beyannameleri mecmuamızın bu sayısı içinde gönderilmektedir.

>

Elektrik Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu